

**ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ**

Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти

сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015

Кафедра економічної теорії та конкурентної політики

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою ДТЕУ

(пост. п. 11 від «21» *08* 2022 р.)

Ректор



Анатолій МАЗАРАКІ

**СУЧАСНІ ЕКОНОМІЧНІ ТЕОРІЇ /
MODERN ECONOMIC THEORIES**

**ПРОГРАМА /
COURSE SUMMARY**

Київ 2022

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу ДТЕУ
заборонено**

Автори: Ніколаєць К.М., д-р іст. наук, проф.;
Лагутін В.Д., д-р екон. наук, проф.

Програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри економічної теорії та конкурентної політики від 11 липня 2022 р., протокол № 16.

Рецензенти: Ляшенко О.О., канд.іст.наук, аналітик Research & Branding Group;
Герасименко А.Г., д-р екон. наук, проф., завідувач кафедри економічної теорії та конкурентної політики.

СУЧАСНІ ЕКОНОМІЧНІ ТЕОРІЇ / MODERN ECONOMIC THEORIES

ПРОГРАМА / COURSE SUMMARY

ВСТУП

Програма дисципліни «Сучасні економічні теорії» розроблена для здобувачів вищої освіти ступеню «доктор філософії» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності 051 «Економіка».

Програму підготовлено відповідно до Стандартів вищої освіти України із зазначеної спеціальності та відповідної освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії ДТЕУ.

Програма складається з таких розділів:

1. Мета, завдання та предмет дисципліни.
2. Передумови вивчення дисципліни як вибіркової компоненти освітньої програми.
3. Результати вивчення дисципліни.
4. Зміст дисципліни.
5. Список рекомендованих джерел.

1. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ПРЕДМЕТ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни «Сучасні економічні теорії» є надання фундаментальних теоретичних знань з проблем розвитку економічної теорії ХХІ ст. формування уявлення про основні напрями розвитку сучасної економічної теорії, систематизування поглядів представників основних шкіл та течій економічної науки та сутності механізмів функціонування економічних систем, формування сучасного економічного мислення.

Завданням вивчення дисципліни «Сучасні економічні теорії» є надання аспірантам ґрунтовних знань в царині змісту сучасних моделей розвитку економічної теорії, напрямів еволюції економічної науки ХХІ ст., сутності основних наукових трендів та напрямів сучасної економічної теорії.

Предметом дисципліни є процес формування наукових поглядів на сучасний розвиток економічних явищ та процесів, визначення основних тенденцій розвитку економіки із окресленням виважених підходів до державного її регулювання в умовах посилення глобалізаційних процесів та зростання впливу екстерналій на розвиток виробництва та споживання, а також процес утворення та розвитку наукових шкіл та напрямів, спрямованих на створення верифікованого знання про економічну діяльність глобального та регіонального масштабу.

2. ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ ЯК ВИБІРКОВОЇ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Дисципліна є логічним продовженням базових дисциплін «Методологія наукових досліджень», «Філософський світогляд ХХІ століття».

3. РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Сучасні економічні теорії», як обов'язкова компонента освітньо-наукової програми, забезпечує оволодіння здобувачами вищої освіти загальними та фаховими компетентностями і досягнення ними програмних результатів навчання за відповідними освітньо-науковими програмами:

051 Економіка (третього рівня вищої освіти)

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності за освітньо-науковою програмою</i>		
ЗК 01.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу <i>нових наукових ідей на основі логічних аргументів.</i>	1-12
ЗК 05.	Здатність розв'язувати комплексні проблеми економіки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.	1-12
<i>Спеціальні (фахові) компетентності за освітньо-науковою програмою</i>		
СК 02.	Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами.	5-12
СК 03.	Здатність використовувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень у сфері економіки, методи комп'ютерного моделювання, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та науково-педагогічній діяльності.	3-4
СК 05.	Здатність виявляти, поглиблено аналізувати та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері економіки з врахуванням економічних ризиків, <i>невизначеності та / або асиметричності інформації</i> , можливих соціально-економічних наслідків, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень, у тому числі з питань європейської та	5-12

	євроатлантичної інтеграції.	
СК 06.	Здатність обґрунтовувати та готувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей розвитку соціально-економічних систем і процесів на мікро-, мезо-, макро- та мегаекономічному рівні, в тому числі із застосуванням математичних методів та моделей.	4-5
СК 08.	Здатність узгоджувати цілі окремого економічного суб'єкта із цілями розвитку галузі, економіки та цілями забезпечення сталого розвитку, в тому числі у глобальному вимірі; оцінювати вплив їх економічних рішень на стратегії поведінки інших економічних суб'єктів та зміну економічної системи в цілому.	3-12
<i>Програмні результати навчання</i>		
РН 01.	Мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, управління соціально-економічними системами різного рівня і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку.	1-6
РН 02.	Глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, створювати нові знання у сфері економіки з метою досягнення економічного та соціального розвитку в умовах глобалізації.	3-4
РН 03.	Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямках.	5-10
РН 06.	Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, теоретичні та практичні проблеми економіки державною та іноземною мовами, кваліфіковано відобразити результати	3-12

	досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.	
РН 08.	Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження у сфері економіки та з дотичних міждисциплінарних напрямів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, <i>швидко адаптуватись до геополітичних та соціально-економічних змін, враховувати їх у власних дослідженнях.</i>	5-12
РН 09.	Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані.	3-12
РН 10.	<i>Володіти підходами та інструментарієм дослідження мікро-, мезо-, макро- та мегаекономічних систем, визначати ключові детермінанти та індикатори їх розвитку.</i>	3-12
РН 11.	<i>Виявляти економічні проблеми, визначати відповідні їм наукові завдання, обирати методи для їх розв'язання та обґрунтовувати відповідні економічні рішення на засадах узгодження цілей та інтересів окремих економічних суб'єктів із цілями розвитку галузі, економіки та цілями забезпечення сталого розвитку.</i>	2-12

4. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Тенденції розвитку сучасної економічної теорії

Особливості сучасного соціально-економічного розвитку в умовах глобалізації. Формування новітніх потреб щодо аналізу економічних явищ та процесів: чинники і специфіка. Міждисциплінарний характер сучасних наукових пошуків: причини поширення і наслідки для моделювання економічних явищ та процесів.

Критерії класифікації та порівняльний аналіз основних напрямів сучасної економічної теорії. Структура основних напрямів світової економічної теорії. методи економічних досліджень.

Теорії трансформації економіки і суспільства. Концепції постіндустріального суспільства і економіки знань Дж.Гелбрейта і А.Тоффлера. Основні теорії трансформаційних станів економіки постсоціалістичного періоду (Дж.Стігліц). Екологічні імперативи економічного розвитку XXI ст. Економіка і технології індустрії 4.0. Економічні погляди Я.Тінбергена як основоположника базової теорії економічної політики.

Сучасний етап розвитку економічної теорії в Україні. Вплив російсько-української війни на розвиток економічних досліджень в Україні: військово-економічний та урбанізаційний аспекти. Моделювання економічного розвитку України в умовах російсько-української війни: інвестиції, експортно-імпортні відносини, логістика, структурна перебудова економіки, реформування оподаткування в умовах війни. Розробка варіантів післявоєнних економічних реформ.

Список рекомендованих джерел

Основний: 1-3.

Додатковий: 6, 9, 10, 11, 28, 29, 32, 33.

Інтернет-джерела: 1-7.

Тема 2. Розвиток методики економічних досліджень у сучасних умовах

Модернізація методики економічних досліджень. Причини та характер змін методологічних підходів до вивчення економічних явищ та процесів у сучасному світі. Теоретико-методологічні основи сучасних економічних теорій та моделі розвитку науки. Новітні технології економічного аналізу та обробки інформації. Вплив використання штучного інтелекту на моделювання економічного розвитку.

М.Фрідман про методологію позитивної економічної науки. Онтологічні, гносеологічні і аксіологічні засади сучасної економічної науки.

Сучасні теорії економетричного моделювання. Експериментальні методи в економічній теорії. Теоретико-методологічні основи сучасних економічних

теорій та моделі розвитку науки. Теорія розвитку науки К.Поппера. Теорія парадигми та наукових революцій Т.Куна. Теорія конкуруючих науково-дослідних програм І.Лакатоса. Новітні дослідницькі програми і методи.

Основні школи методології: австрійська методологічна школа (Л.фон Мізес, Ф.Хайєк), неокейнсіанство, неокласична школа (М.Фрідмен, Р.Лукас, М.Блауг), інституціоналізм і неінституціоналізм (Дж.Гелбрейт, Д.Норт, О.Уільямсон, Дж.Б'юкенен).

Класифікація методів економічних досліджень. Еволюційний метод в економічних дослідженнях (Й.Шумпетер, Р.Нельсон, С.Уінтер).

Розвиток методики економічних досліджень в Україні. Міждисциплінарний характер наукового пошуку. Організація форсайтних досліджень.

Список рекомендованих джерел

Основний: 1-3.

Додатковий: 6, 9, 10.

Інтернет-джерела: 1-7.

Тема 3. Загальна характеристика сучасного макроекономічного аналізу.

Сучасні вимоги до макроекономічного аналізу, його зв'язок із прогнозуванням економічних явищ і процесів. Макроекономічне прогнозування та техногенний характер розвитку людської цивілізації. Використання штучного інтелекту у макроекономічному аналізі.

Вплив сучасних запитів провідних країн світу на характер та спрямування макроекономічного аналізу. Макроекономічний аналіз у діяльності провідних світових центрів економічних досліджень. Створення центрів макроекономічного аналізу як відповідь на виклики глобалізації. Формування постійно діючих міжнародних груп макроекономічного аналізу та їх значення для подолання глобальних проблем людства. Верифікація результатів макроекономічних досліджень: проблеми та перспективи їх вирішення. Критерії верифікації макроекономічних досліджень. Макроекономічні дослідження у провідних країнах та країнах, що розвиваються: співвідношення результатів наукового пошуку та характер взаємодії між дослідницькими центрами.

Макроекономічний аналіз в умовах поглиблення державного регулювання економіки, створення моделей економічного розвитку регіонального та глобального характеру. Макроекономічний аналіз в умовах реалізації цивілізаційних та квазіцивілізаційних економічних проєктів.

Макроекономічний аналіз як засіб попередження та подолання наслідків фінансово-економічних криз світового масштабу. Макроекономічний аналіз і поширення несиметричної інформації.

Особливості методології сучасних макроекономічних досліджень. Емпіричні дослідження причино-наслідкових зв'язків у макроекономіці.

Сучасний етап розвитку макроекономічної науки в Україні. Перспектив макроекономічних досліджень в Україні в умовах російсько-української війни.

Список рекомендованих джерел

Основний: 1-3.

Додатковий: 1, 2, 3, 7, 15, 17, 20, 21, 26.

Інтернет-джерела: 1-4.

Тема 4. Сучасний мікроекономічний аналіз: стан та перспективи розвитку

Умови та чинники розвитку сучасного мікроекономічного аналізу. Мікроекономічний аналіз та прогнозування у глобалізованому світі. Специфіка визначення предметного поля сучасного мікроекономічного аналізу. Теоретичний і прикладний мікроекономічний аналіз.

Мікроекономічний аналіз як засіб попередження та подолання кризових явищ економічного розвитку. Визначення оптимальних масштабів економічної діяльності фірми.

Специфіка вивчення основних показників фінансово-господарської діяльності, обсягів і структури виробництва, витрат обігу, фондівіддачі, використання матеріальних, фінансових і трудових ресурсів, виявлення резервів для перспективного планування й розробки програм підвищення ефективності діяльності підприємства в сучасних умовах. Роль і значення інформаційних ресурсів.

Ключові ідеї мікроекономіки початку ХХІ ст. Сучасна фірма як об'єкт мікроекономічного аналізу. Діагностування поведінки економічної організації на галузевому ринку. Сучасний інструментарій мікроекономічного аналізу: інструментарій визначення рівня диверсифікації фірм, ідентифікації цінових та нецінових стратегій фірм, визначення типів цінової дискримінації, аналізу стратегій ціноутворення, методи визначення впливу цінової дискримінації на прибутковність фірм.

Аналіз горизонтальної та вертикальної взаємодії фірм. Інноваційна діяльність фірм в умовах глобалізації.

Аналіз проявів економічного та адміністративного впливу на галузевий ринок.

Мікроекономічний аналіз в сучасній Україні. Визначення стратегії фірми в умовах російсько-української війни. Варіанти прогнозування економічної діяльності в умовах збройного протистояння.

Список рекомендованих джерел

Основний: 1-3.

Додатковий: 1, 5, 13, 14, 27.

Інтернет-джерела: 1-7.

Тема 5. Теорії поведінкової економіки.

Причини появи досліджень з поведінкової економіки. Поведінкова і експериментальна економічна теорія у сучасному глобалізованому світі. Вплив соціальних, когнітивних і емоційних чинників на ухвалення економічних рішень. Роль ірраціональних рішень у сучасному світі. Дослідження економістами специфіки поведінки споживачів у різних умовах. Емоції та ухвалення рішень економічними суб'єктами.

Теорія підштовхування Р.Талера. Ефект «ментального обліку». Дослідження явища «ефект володіння».

Концепція обмеженої раціональності Г.-А.Саймона. «Обмежена раціональність». Експериментальна та поведінкова економіка Д.Канемана, В.Сміта. Застосування психологічних підходів в економічній науці. Дослідження ірраціональної поведінки економічних агентів. «Нова» поведінкова економіка (парадокс Алле, парадокс Елсберга).

Психологічна економічна теорія. Поведінкова теорія споживання Д.Канемана. Теорія перспектив Д.Канемана та А.Тверські.

Список рекомендованих джерел

Основний: 1-3.

Додатковий: 4, 9, 10, 18, 25.

Інтернет-джерела: 1-7.

Тема 6. Теорії асиметричної інформації.

Специфіка використання інформації у сучасному виробничому середовищі. Економічні властивості інформації. Інформація як економічний ресурс. Інформація в економічній системі. Інформаційна революція.

Економічні ідеї Дж.Стігліца, К.Дж.Ерроу, Дж.Акерлофа, Д. Ромера, Б.Грінвальд, Г.Менк'ю.

Теорія асиметричної інформації. Інформаційна асиметрія. Поняття асиметричної інформації. Засоби зменшення асиметрії інформації. Фактори, що впливають на асиметрію інформації ринків із асиметричною інформацією.

В.Вікрі і Дж.Міррліс: економічна теорія стимулів за наявності асиметричної інформації. Аналіз раціональної поведінки суб'єктів господарювання в умовах невизначеності та асиметрії інформації.

Дж. Акерлоф: аналіз ринків з асиметричною інформацією. Несправедливий вибір. Моральний ризик.

Теорія ринкових структур й конкуренції М. Спенса.

Аналіз ринків з асиметричною інформацією Дж.Стігліц. Концепція недосконалості кредитних ринків. Роль неповної і коштовної інформації в конкурентному процесі. Теорія ефективної заробітної плати.

Список рекомендованих джерел

Основний: 1-3.

Додатковий: 9, 10, 21.

Інтернет-джерела: 1-7.

Тема 7. Теорія ігор і стратегічна поведінка на ринку.

Поява та розвиток теорії ігор. Теорія ігор як варіант багаторівневого моделювання ситуацій. Моделювання економічних та управлінських процесів за допомогою теорії ігор. Класифікація варіантів ігор за критерієм взаємовиключності.

Моделювання олігополістичного ринку за допомогою теорії ігор. Поняття стратегічної взаємодії в теорії ігор. Особливості застосування конкуруючої стратегії у практиці ціноутворення фірми-олігополіста.

Внесок Дж.Неша, Дж. фон Нейман, О.Моргенштерн, Л. Шеплі у розробку теорії ігор. Метод знаходження рівноваги Неша. Метод знаходження оптимуму Парето.

Теорія неповної раціональності (Г.Саймон). Теорії економічних організацій (А.Алчян, О.Уільямсон). Теорія колективного вибору й економіка стимулів Е.Маскіна. Теорії некооперативних ігор (Дж.Харсані, Р. Зелтен). Теорія агентів (Ю.Фама, В.Меклінг).

Список рекомендованих джерел

Основний: 1, 2.

Додатковий: 10, 13, 21.

Інтернет-джерела: 1-7.

Тема 8. Сучасні теорії економічного аналізу та прогнозування

«Хмарні технології» та економічний аналіз. Роль провідних економістів у формування прогнозів розвитку економічних явищ та процесів. Довгострокові та короткострокові прогнози, глобальне та регіональне прогнозування. Підходи С.Хантінгтона та Ю.Н.Харарі. Прогнозування на запит державних органів як засіб штучного стимулювання наукового пошуку. Значення міждисциплінарного підходу для верифікації результатів наукових досліджень. Випадкові чинники впливу на економічні явища та процеси та методика їх визначення і аналізу. Концепція «чорних лебедів» Н.Талеба. Вплив винятковості і ретроспективних прогнозів, як ознаки «чорних лебедів». Геополітична роль і доля України у поглядах Зб. Бжезинського. Прогноз

майбутнього та його оцінки Р. М. Солоу. Теорія стійкого розподілу та практика моделювання ринку Е. Рота.

Нові теорії прогнозування (К. Грейнджер, Р. Енгл). Розподіл Т.-М. Ховельмо. Погляди Ф.Мартіна та М.Каку на перспективи використання роботизованої техніки у виробництві, накопиченні та обробці інформації.

Українські вчені-економісти у організації економічного прогнозування. Е.Лібанова, А.Мазаракі, О.Малиновська, С.Пирожков та моделювання процесів трудової міграції. Дослідження урбанізаційних процесів та визначення їх впливу на розвиток виробництва в умовах пошуку нових ринків збуту.

Формування економічної стратегії євроінтеграції України. Оцінка ролі великого та малого бізнесу у модернізації економіки України. Економічне прогнозування в Україні в умовах російсько-української війни. Моделювання процесів відбудови економіки України. Визначення повоєнних векторів економічного розвитку України.

Список рекомендованих джерел

Основний: 1, 2.

Додатковий: 11, 12, 16, 22, 33.

Інтернет-джерела: 1-7.

Тема 9. Теорії суспільного вибору.

Теорія економічної політики. Нова інституціональна теорія (Дж.Б'юкенен, Г.Таллок). Процес прийняття політичних рішень. Аналіз суспільно-політичних інститутів і правил поведінки при прийнятті економічних рішень. Аналіз елементів в теорії суспільного вибору Дж.Б'юкененом: методологічний індивідуалізм, концепція «людини економічної»; концепція політики як обміну.

Теореми неможливості К. Ерроу. Соціальний вибір та індивідуальні цінності. Міжособистісне порівняння корисностей. Концепція «економічної людини» та економічної раціональності.

Кількісна характеристика суспільних благ М.Олсона. Дж. Стігліц про суспільні блага. Сутність, види та класифікація локальних суспільних благ. Інституціональне середовище виробництва локальних суспільних благ.

Внесок О.Вільямсона та Е.Остром у розвиток економічної теорії. Теорія суспільного вибору. Теорія інституційних механізмів. Ефективність використання ресурсів (Е.Остром). Теорія колективної взаємодії як підґрунтя розв'язання проблем виробництва суспільних благ у межах добровільних організацій.

Теорії економіки права (Р.Коуз, Р.Познер). Нормативно-правові межі, трансакційні витрати, економічна ефективність. Р.Коуз, К.Ерроу, Дж.Б'юкенен, Г.Таллок, М.Олсон, О.Вільямсон: Теорія суспільного вибору, в якій неефективність держави як виробника суспільних благ пов'язується з

недосконалістю механізму прийняття політичних рішень й існуванням трансакційних витрат.

Теорія суспільного добробуту та пошук ефективного механізму виробництва суспільних благ в державному секторі економіки (К.Віксель, Е.Ліндаль, А.Пігу, П.Самуельсон, Р.Масгрейв, Дж.Стігліц, Е.Аткінсон).

Список рекомендованих джерел

Основний: 1, 2.

Додатковий: 8, 14, 19.

Інтернет-джерела: 1-7.

Тема 10. Сучасні соціально-інституційні теорії

Роль інститутів в економічному розвитку та дослідження Д.Аджемоглу. Складність формування інклюзивних інститутів. Наздоганяючий розвиток, пастка середнього рівня розвитку. Соціальна нерівність: абсолютна та відносна бідність. Економічні та політичні цінності громадян. Успіх держави. Дифузія процвітання. Дж.Даймонд і прогнози суспільного розвитку.

Сучасна методологія мікроекономічного аналізу. Методологічні інструменти: кліометричних методів, економетричного моделювання.

Кліометрика (нова економічна історія). Д.Норт проблемам економічного зростання, аналізу інституційних факторів (зокрема, трансакційних витрат і прав власності), причинам багатства і бідності країн. Р.Фогель моделювання тривалих періодів економічної історії, впливу нових технологій на економічний розвиток, а також економічної демографії.

Підходи до розв'язання проблем бідності (А.Банерджі, Е.Дюфло, М.Кремер, Г. Мюрдаля). Ефективне застосування міждисциплінарних методів дослідження, поєднуючи поведінкову економіку, «польову» експериментальну економіку і «нову економіку розвитку» (девелопменталізм).

Дослідження ринку праці. Аналіз впливу тривалості навчання людей на їхній достаток (Дж. Ангріст, Г. Імбенз). Використання польового експерименту у дослідженнях. Вплив мінімальної заробітної плати, імміграції та освіти на ринок праці (Д.Кард).

Список рекомендованих джерел

Основний: 1, 2.

Додатковий: 1, 5, 10, 23, 30, 31.

Інтернет-джерела: 1-7.

Тема 11. Сучасні теорії грошей і фінансів.

Історична еволюція теоретичних концепцій грошей і фінансів (стислий огляд). Новітня кількісна теорія грошей М.Фрідмена. Теорія попиту на гроші.

Монетарна концепція М.Алле. Модель управління готівкою Баумоля-Тобіна. Теорія децентралізації грошей (Ф.Хайєк). Гроші в умовах цифрової економіки: розвиток криптовалют. Цифровізація економіки та електронні гроші. Сучасні теорії інфляції.

Етапи розвитку теорії інвестицій. Теорія інвестицій Дж. Тобіна. Сучасна теорія портфельних інвестицій. Теорія вибору портфелю Г.-М. Марковіца. Теорії ринків капіталів. Теорія оцінки ринкової вартості активів М.-С. Скоулза. і Ф.Блека. Емпіричний аналіз цін на активи Л. П. Гансена, Р.Шиллера.

Сучасний етап розвитку теорії грошей і фінансів в Україні. Використання крипто валют в Україні в умовах російсько-української війни. Визначення перспективи використання крипто валют для відбудови економіки України.

Список рекомендованих джерел

Основний: 1, 2.

Додатковий: 11, 12, 34, 35.

Інтернет-джерела: 4-7.

Тема 12. Сучасні теорії світового господарства і глобалізації

Історична еволюція теоретичних концепцій міжнародної економіки (стислий огляд). Глобалізм і антиглобалізм в сучасній економічній теорії. Концепція світо-системного аналізу І.Валерстайна.

Модель міжгалузевого балансу всесвітньої економіки В.Леонтьєва. Внутрішня та зовнішня рівновага в теорії міжнародної економічної політики Дж.-Е.Міда. Теорія глобальних ланцюгів створення доданої вартості Г.Джерефі.

Неокласична теорія міжнародного руху капіталу. Теорія міжнародної торгівлі Е. Хекшера та Б.-Г.Уліна. Теоретичний аналіз сучасних торговельних війн. Теорія всесвітнього господарства і торгівлі П.Кругмана. Аналіз торговельних моделей і місць розташування економічної активності. Модель нової торговельної революції.

Теорія оптимальних валютних зон Р.Манделла. Теоретичні засади міждержавної економічної інтеграції (ЄС). Проблеми міжнародної координації економічної політики.

Теорії модернізації економік країн, що розвиваються. Теорія А.Льюїса про мобілізацію внутрішніх джерел зростання економіки. Теорія бідності А.Сени.

Вплив глобалізаційних процесів на економічний розвиток України в умовах російсько-української війни. Світове співтовариство та інвестування у повоєнну відбудову економіки України. Роль повідних країн світу у економічному стримуванні російської агресії.

Список рекомендованих джерел

Основний: 1, 2.

Додатковий: 9, 23, 24.

Інтернет-джерела: 1-5.

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основний:

1. *Концептуально-методологічні трансформації економічної теорії XXI століття : монографія / А.А. Мазараки та ін. ; за ред. А.А. Мазараки. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 344 с.¹*
2. Шевчик Б. М. (2017). Сучасні економічні теорії : навч. посіб. / за ред. Г. І. Башнянина. Львів : «Новий світ-2000». 213 с.
3. McDonald J. F. Rethinking Macroeconomics: A History of Economic Thought Perspective, Second Edition. (2022). London and New York: Routledge. 259 p.

Додатковий:

1. Аджемоглу Д., Робінсон Дж. (2017). Чому нації занепадають / пер. з англ. Robinson, James A, and Daron Acemoglu. 2006. Economic Origins of Dictatorship and Democracy. Cambridge, UK: Cambridge University Press. Демнчука. 2-ге вид., випр. Київ : Наш формат. 440 с.
2. Арон Р.(2000) Мир і війна між націями. Київ : МП «Юніверс». 688 с.
3. Бжезинський Зб. (2018). Велика шахівниця / Пер. з англ. О.Фешовець. Харків : Вид-во «Ранок : «Фабула». 288 с.
4. Безгін К.С. Ушкальов В.В. (2019). Поведінкова економіка: епістемічний поворот із трактуванні раціональності. Економіка України. № 7-8. С. 3-15.
5. Банерджі А., Дуфло Е. (2018). Економіка бідності. Як звільнити світ від злиднів. Київ : Наш формат. 312 с.
6. Гайдай Т. (2008). Парадигма інституціоналізму: методологічний контекст. К.: Київ. ун-т. 296 с.
7. Гантінгтон С.П. (2006). Протистояння цивілізацій та зміна світового порядку. Львів: Кальварія, 2006. 474 с.
8. Грем Макстон, Йорген Рандерс. У пошуках добробуту. Керування економічним розвитком для зменшення безробіття, нерівності та змін клімату. Київ: Паблум, 2017. 320 с.
9. Зайцев Ю.К., Москаленко О. М. (2018). Сучасна політична економія як теоретична основа економічного розвитку суспільства: У 2 кн. Кн. I. Філософсько-методологічні засади архітектоніки предмета сучасної політичної економії: К.: КНТЕУ. 397 с.
10. *Економічна теорія (основи економічної теорії): (2016). В.Д. Лагутін, Ю.М. Уманців, Т.А. Щербакова, Т.С. Ожелевська, Л.В. Лебедева; за заг.ред. В.Д. Лагутіна. К.:Київ. нац. торг.- екон. ун-т, 637 с.*
11. *Мазараки А.А. (2006). Торговля. Деньги. Менталитет. К.: Книга. 631 с.*
12. *Мазараки А.А. (2004). Философия денег. К.: Киев. нац. торг.-экон. ун-т. 718 с.*

¹ Курсивом позначено джерела, що знаходяться в бібліотеці ДТЕУ

13. Норт Д. (2000). Інституції, інституційна зміна та функціонування економіки / Д. Норт. К. : Основи. 198 с.
14. Остром Е. (2012) Керування спільним. Еволюція інституцій колективної дії. Київ : Наш час, 399 с.
15. Пікетті Т. (2016). Капітал у XXI столітті. К.: Наш Формат. 696 с.
16. Харарі Ю.Н. (2-18). 21 урок для 21 століття / пер. с англ. Олександр Дем'ячук. Київ : Book Chef. 416 с.
17. Acemoglu D., Robinson J. (2012). Why nations fail: The origins of power, prosperity and poverty. N. Y.: Crown. 397 p.
18. Becker G. S. (1976). Economic Approach to Human Behaviour. Chicago: University of Chicago Press. 282 p.
19. Coase R. (1984). The New Institutional Economics. *Journal of Institutional and Theoretical Economics*. 140 (1). P. 229-231.
20. Cooter R., Ulen T. (2016). Law and Economics, 6th edition. Berkeley Law Books. 228 p.
21. Hausman D. M., McPherson M.S. (2006). Economic Analysis, Moral Philosophy, and Public Policy. Cambridge University Press. 335 p.
22. Hodgson G. (2007). Institutions and Individuals: Interaction and Evolution. *Organization Studies* 28 (1). P. 95-116.
23. In 100 years. Leading Economists predict the future. Edited by Ignacio Palacios-Huerta. The MIT Press: Cambridge, Massachusetts. 2015, 216 p.
24. Kahn H., Brown W., Martel L. (1976). *The Next 2000 Years, A Scenario for America and the World*. – N.-Y.. P. 226.
25. Kahneman D., Tversky A. (2003). Choices, values and frames. Cambridge University Press. 860 p.
26. Keynes J. M. (1963) Economic Possibilities for our Grandchildren // Essays in Persuasion. N. Y.: W. W. Norton & Co. P. 358 – 373.
27. Marshall A. (1890). Principles of Economics. Volume: 1. London: Macmillan and Co. 1018 p.
28. Meadows D., Randers J., Meadows D. (2004). The Limits to Growth: The 30-Year Update. Vermont: Chelsea Green Publishing Company. 338 p.
29. Milonakis D., Fine B. (2009). From Political Economy to Economics: Method, the Social and the Historical in the Evolution of Economic Theory. London, New York: Routledge. 312 p.
30. North D. C. (1990). Institutions, institutional change and economic performance. Cambridge: Cambridge University Press. 202 p.
31. Fourcade Marion. (2009). Economists and Societies. Princeton: Princeton University Press. 354 p.
32. Popper K. (1994). The myth of the framework: In defence of science and rationality. London: Routledge. 212 p.
33. Solow R. M. (2013). Stray Thoughts on How It Might Go. In: Palacios-Huerta I. (ed.) In 100 Years Leading Economists Predict the Future. Cambridge, MA; London: The MIT Press; 137–144.

34. Schwab K. (2017). The fourth industrial revolution. New York: Crown Business. 198 p.
35. Weizsaecker E., Wijkman A. (2018). Come On! Capitalism, Short-termism, Population and the Destruction of the Planet. New York. Springer. – Verlag. 204 p.

Інтернет ресурси:

1. American Economic Review. URL: <https://www.aeaweb.org/journals/aer>
2. The Journal of Economic Methodology. URL: <https://www.tandfonline.com/loi/rjec20>
3. Journal of Political Economy. URL: <https://www.journals.uchicago.edu/toc/jpe/current>
4. Journal of Institutional and Theoretical Economics. URL: www.scimagojr.com › journalsearch
5. The Journal of Law and Economics. URL: <https://www.journals.uchicago.edu/toc/jle/current>
6. Oxford Review of Economic Policy. URL: <https://academic.oup.com/oxrep>
7. Лауреати Нобелівської премії з економіки. URL: <http://www.nobel.knute.edu.ua>